
Nytt om navn

MIKLOS DEGRÉ

WENCHE BLIX GUNDERSEN

MAY-BRITH MANDT

Tidsskriftet

PÅL RASMUS NJØLSTAD

Barneklubben, Haukeland Sykehus

Sverre Dick Henriksen

22.12. 2001 døde professor dr.med. Sverre Dick Henriksen, 95 år gammel. Han var i mange år en av medisinsk mikrobiologis frontfigurer i Norge, betydde meget for utviklingen av faget og var læremester og støttespiller for en lang rekke av dagens seniorer i faget.

Sverre Dick Henriksen var født i 1906, ble cand.med. i Oslo i 1931, dr.med. i 1936 og spesialist i medisinsk bakteriologi i 1945. Han startet sin utdanning ved Hærens bakteriologiske laboratorium i Oslo og disputerte på arbeidet *Studies on the bacterial flora of the respiratory tract in acute and chronic bronchitis, bronchial asthma and lung gangrene.*

I 1937–38 deltok han i en tverrfaglig vitenskapelig ekspedisjon til Tristan da Cunha, og i 1939–41 studerte han immunokjemi ved Columbia universitetet i New York. Under krigen arbeidet han som sanitetsoffiser først i Toronto og senere i London.

Fra 1945 arbeidet han ved Rikshospitalet, avbrutt av en periode ved Statens institutt for folkehelse som statens epidemilege fra 1949–55 og i 1964–65 i Seoul. Han ble professor ved Universitetet i Oslo og sjef for Kaptein W. Wilhelmsen og Frues Bakteriologiske institutt i 1955 og ledet instituttet til han gikk av for aldersgrensen i 1977. I disse årene etablerte han seg som landets ener i faget og styrte i stor grad den eksplosjonsartede utviklingen.

Sverre Dick Henriksens gode intuisjon og store kunnskaper var svært viktige for at norsk mikrobiologi fulgte med og styrte i riktig retning. Under hans ledelse ble det ved instituttet bygd ut betydelig forskningsaktivitet, bl.a. innen mikrobegenetikk og immunokjemi, og det ble etablert en seksjon for virologi. Hans egen interesse dreide seg om immunokjemi og viktige basale egenskaper hos enkelte av våre vanlige bakterier, som streptokokker, neisseria og moraxella. Han gjorde en betydelig innsats for å systematisere denne gruppen av bakterier og oppnådde med dette en solid internasjonal posisjon. Hans vitenskapelige produksjon var omfattende, og han har skrevet og redigert flere lærebøker og publisert over 170 tidsskriftartikler innen mikrobiologi og immunologi.

Aktivitetsnivået holdt seg høyt også etter at pensjonsalderen innhentet ham. Han var meget interessert i språk og studerte italiensk med så gode resultater at han ble tildelt et italiensk stipend. Godt opp i 80-års alder kastet han seg over en ny utfordring, russisk.

Sverre Dick Henriksen var blant annet æresmedlem i Den koreanske legeforening, æresmedlem av Det polske medisinske selskap og medlem av Det Norske

Vitenskaps-Akademi. Han mottok Deltagermedaljen, Kong Haakon VIIIs minnemedalje og var Ridder av St. Olavs Orden.

Vi minnes Sverre Dick Henriksen som en god leder, god venn og ikke minst et fint menneske.

Beste nordiske artikkel i infeksjonsmedisin

Dag Berild, Signe Holta Ringertz, Michaela Lelek og Brita Fosse ved Avdeling for infeksjonsmedisin, Aker sykehus, ble under Riksstämman i Stockholm i november 2001 tildelt The Folke Nordbring Award på 50 000 svenske kroner for det beste nordiske bidraget til *Scandinavian Journal of Infectious Diseases*.

Målet var å forbedre antibiotikabruken ved Aker sykehus ved å utgi retningslinjer og undervise i rasjonell antibiotikabruk. Deretter ble det utført en punktprevalensundersøkelse for å se på etterlevelse av retningslinjene og gi legene tilbakemelding på forskrivningspraksis. Resultatet var nedgang både i det totale antibiotikaforbruket og i bruken av bredspektret antibiotika. Utgiftene til antibiotika ble redusert med 2–3 millioner kroner per år. Hovedgevinsten er at forbedret antibiotikabruk hindrer og utsetter utviklingen av resistens og unødige bivirkninger.

Internasjonal pris til Dagfinn Aarskog

Sommeren 2001 ble det arrangert et fellesmøte mellom The European Society for Pediatric Endocrinology (ESPE) og den nordamerikanske søsterorganisasjonen The Lawson Wilkins Pediatric Endocrinology Society i Montreal, Canada. 2 600 barneendokrinologer fra 56 land deltok. For første gang ble prisen ESPE Outstanding Clinician Award utdelt. Det var særdeles velfortjent at prisen gikk til professor emeritus Dagfinn Aarskog fra Barneklubben i Bergen, Haukeland Sykehus, Universitetet i Bergen.

Aarskog er en av nestorene innen norsk pediatri, barneendokrinologi og klinisk genetikk. I nesten 30 år har han ledet Barneklubben og Pediatrisk institutt ved Haukeland Sykehus. Han har også vært dekanus ved Det medisinske fakultet.

I begrunnelsen ble hans pionervirksomhet trukket frem innen klinisk, pediatrisk endokrinologi samt mange og viktige forskningsbidrag representert ved nærmere 300 vitenskapelige arbeider. Aarskogs originalbeskrivelser av flere nye syndromer ble spesielt fremhevet. Noen av disse bærer hans navn.

Godkjent i sentralstyrets møte 16.1. 2002

Publisert: 10. februar 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.